

Remissvar

Dnr 2018–204

1 april 2019

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av Energimyndighetens rapport Kontrollstation 2019 för elcertifikatsystemet (ER 2018:25)

M2018/02927/Ee

SAMMANFATTNING

I huvudsak har Konjunkturinstitutet inget att invända mot utredningens förslag till datumstopp 2030 inom elcertifikatsystemet. Elcertifikatsystemet bör successivt fasas ut när förnybara energislag kan bära sina egna kostnader. En stoppregel som träder i kraft 2030 signalerar utfasning, med god tid för aktörer att anpassa sig. Emellertid finns en del otydligheter i utredningen. Konjunkturinstitutet ser det därför som motiverat att kort ange varför vi instämmer med utredningen, samt att peka på några aspekter vilka hade behövt framgå tydligare i rapporten.

FÖRSLAGET TILL SVENSK STOPPREGEL ÄR RIMLIGT

Enligt tidigare beslut ska Sverige utforma en svensk motsvarighet till den norska stoppregeln för elcertifikatsystemet. Med anledning därav är det primära uppdraget inom kontrollstation 2019 för elcertifikatsystemet att (s 8) ”analysera och ge förslag på utformningen av en så kallad stoppmekanism som ska bidra till måluppfyllelsen och förutsägbarhet till marknadsaktörerna före och efter det nya mållåret 2030.” (Konjunkturinstitutets understrykning)

Utredningen föreslår ett datumstopp 2030. Det innebär att enbart anläggningar som driftsatts före utgången av 2030 kan tilldelas elcertifikat. Konjunkturinstitutet anser att utredningen presenterar ett förslag som bidrar både till måluppfyllelse och förutsägbarhet (se understrykning ovan).

Redan 2016 föreslogs en liknande stoppmekanism (då i samband med mållåret 2020).¹ Fördelen med 2016-förslaget var att den svenska regeln då harmoniserade med den norska. Konjunkturinstitutet ser en risk för störningar på den gemensamma certifikatmarknaden. Emellertid bör detta primärt orsakas av Sveriges ensidiga beslut om förlängning av systemet, och inte stoppregeln som sådan.

¹ Yttrande Dnr 2016-079.

BALANS SKA INTE SAMMANBLANDAS MED JÄMVIKT

I uppdraget ingick att analysera, och sedermera föreslå antingen en tidsfrist eller annan gräns för när anläggningar måste vara driftsatta för att kunna godkännas för tilldelning av elcertifikat. I huvudsak innebar det att utredningen hade att välja mellan två alternativ:

1. En stoppmekanism med tidsfrist (datumstopp): inga ytterligare anläggningar godkänns efter ett visst datum.
2. En volymrelaterad stoppmekanism (volymstopp): inga ytterligare anläggningar godkänns när anläggningar motsvarande en viss årlig produktion av el har godkänts.

Utredningen framhåller att en fördel med ett volymstopp är att det ”skulle bidra till balans i systemet och till att hålla uppe priset på elcertifikat under 2020-talet” (s 21). Balans definieras (s 23) som ”den situation där den totala mängden utfärdade elcertifikat motsvarar den totala kvotplikten, alltså att målet nås utan överskott”. Konjunkturinstitutet anser inte att ”balans” bör vara en faktor som avgör valet av stoppregel. Här delar vi således utredningens bedömning.

Emellertid menar Konjunkturinstitutet att utredningen inte tydligt lyckas att argumentera för detta. Ett skäl är att utredningen för en omfattande diskussion av balans (obalans) som kan förväxlas med ”jämvikt”. Risken för sammanblandning förstärks eftersom inte heller distinktionen mellan ”tillgång” och ”utbud” är tydlig i rapporten. Elcertifikatsystemet som marknadsbaserat stödsystem innebär att aktörerna anpassar sig till dess att jämvikt råder – och således behövs inget ingripande i det avseendet. Detta är den stora fördelen med marknadsbaserade lösningar som utredningen hade behövt understryka tydligare.

STOPPREGELN SIGNALERAR EN NATURLIG UTFASNING

Utredningen bedömer att förslaget medför ett stort överskott under hela systemets livslängd som kan vara ”mycket negativt för de producenter som tilldelas elcertifikat” där det då främst bedöms vara vissa äldre anläggningar som inte ”längre kan drivas lönsamt” (s 31). Samtidigt anges att ”utbyggnaden av vindkraft är mycket snabb och att den sannolikt skulle ske även utan möjligheten till intäkter från elcertifikat” (s 17). Och att ”(...)potentialen för vindkraft är många gånger större än målet inom elcertifikatsystemet och att det på lång sikt snarare är frågor som berör tillstånd som begränsar utbyggnaden.” Med detta beaktat är det inte osannolikt att elcertifikatpriset går mot noll och att det finns fler tillgängliga ”överblivna” certifikat än vad som efterfrågas vid systemets avveckling. Konjunkturinstitutet menar att detta *inte* är skäl för att ingripa i systemet. Istället signalerar förslaget – med god framförhållning - att systemet efter målåret 2030, som tanken är, successivt fasas ut när förnybara energislag kan bära sina egna kostnader. Detta är något som hade behövt framgå med större klarhet i rapporten.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Anna Dahlqvist.

Urban Hansson Brusewitz

Anna Dahlqvist